

Pa naj bode kakor hoče, prebivalci vasi Lande-Fleurie niso nikoli izvedeli, kaj jim je imel izpovedati abbé Corentin.

Izvirni dopis.

Iz Rusije 28. julija. — Veste Slovenci, kaj se imenuje „trest?“ Na sebi menda niste še izkušali tresta. Mi v Rusiji smo bolj srečni, če je to sreča. V Rusiji, posebno v jugozahodnih krajih, od Harkova do Kijeva in Kišenjeva, se prideluje mnogo sočne sladkorne pese, iz katere delajo najboljši sladkor. Tam se je razvilo množestvo saharinih zavodov (sladkornic). Da bi sami ne trpeli škode, zavodčiki, ki so z začetka drug pred drugim ponižavali ceno sladkorju, so stopili v zvezo; ustanovivši enako ceno za vse zavode. Njihova zveza jim je prinesla veliko korist, oni imajo sedaj v svojih rokah stotine in stotine milijonov. Rusi jih imenujejo „saharnije Koroli (sladkorni kralji)“; zato pa prebivalci, katerim je treba sladkorja, trpe veliko škodo od njihove zveze. Pridelovali so v zavodih petkrat več sladkorja, kakor ga je treba v Rusiji. Kam se djati ž njim? Voziti v tuje dežele; ali tam imajo svoj sladkor. Nič ne dé, če ga imajo, ruski saharozavodčiki so našli pot svojemu sladkorju v bližnje in dalnje dežele. Začeli so ga izvažati v škodo, vendar ne sebi v škodo, ampak v škodo domačim kupovalcem. Kolikor nižje resnične cene prodajajo sladkor tujim narodom, tolikokrat višje resnične cene prodajajo ga doma svojim. Dandanes funt ruskega sladkorja v Londonu stane na ruski denar 4 kopejke, v Moskvi pa ravno tak ruski sladkor plačujemo po 16 kopejk za funt. Le ta trest se je davno že ukoreninil pod imenom „saharozavodski sindikat“.

Kaj pa vlada pravi k tej vpijoči krivici? Vlada pripoznava, da tak položaj je nenormalen, ali storiti svojim na korist nič ne more. Vlada bi mogla ustanoviti enako ceno doma in zunaj, ali takim zakonom ona bi razorila „saharozavodstvo“; škodo cenili bi ne desetkami, ampak stotinami milijonov.

To nadlogo je tedaj treba trpeti, ker je ob času niso zabranili in zato sedaj ni mogoče je odvrniti.

Kakor je rečeno, „saharni sindikat“ se je razvil davnim-davno. No, tako davno so se začeli osnovati tresti v drugih državah, posebno v Severni Ameriki. Menim, da je znano, kako so nedavno Amerikanci splášili Angleže parohodnim trestom, kateri se sicer ni še osnoval, ali če se bo osnoval, angleško bogastvo bo kanulo v večnost. Treste imamo tudi bliže; lansko leto so plačevali v Berolinu za tono nemškega premoga po 18 mark, na Dunaju pa premog iz ravno tistih premogarnic je bil po 8 mark za tono.

Kdo ima škodo od trestov in sindikatov, je vidno iz rečenega. Užitenik ima škodo, državna blagajnica neposredno nima škode, ne koristi, bogatijo le bogatini.

Naloga in dolžnost pravične in modre vlade je, skrbeti za blagostanje vsega naroda. Tedaj vlade bi morale z vsemi zakonitimi sredstvi overati razvitje trestov in sindikatov. Ruska vlada ima nekaj tacega v namenu, kakor je vidno iz članka, ki smo ga čitali te dni v oficijoznem „Vestniku Finansov“. Le-ta časnik je dal krepko odpoved vsakim novim sindikatom. Polakomniti so se namreč hoteli različni trgovci: mokaarji, mesarji, drvarji, lesarji, žitarji. Ko bi na pr. mokaarji in žitarji osnovali sindikat, bi imeli čez tri ali štiri leta v Moskvi žemlje po pet kopejk, mej tem, ko v Londonu bodo take žemlje iz ruske moke po kopejki. Dozdeva se, da njihove želje in zahteve se ne bodo izpolnile. Vlada, kakor je mogoče soditi po odpovedi imenovanega „Vestnika Finansov“, bo omejila lakomno svojevoljnost in kupčija se bo vnela pod določenim zakonom.

Letino imamo lepo, toda dež je silno nadlegoval. Mnogo lepega sena in žita je zgnjilo na poljih. Pet tednov je bil dež z rednim jasnim dnem. Danes je tretji jasni dan, nadjamo se zdaj, da bo vreme. V nekaterih krajih so bili silni viharji in ploha, posebno v Rostovu, Kijevu in Orlu. V Kijevu je ploha naredila posebno veliko škodo. Po „Kreščatiku“, glavni ulici Kijeva, je tekla voda na pol sežnja globoka, razdrila je tlaka 3500 kvadratnih sežnjev, 700 hiš je ostalo z razbitimi okni, nekatera skladišča je tako naglo zalilo, da je utonilo nekaj oseb. Blizu Orla je podrlo in odneslo poslopja železnocestne postaje „Malo-Arhangelsk“ in pri tem je utonilo nekaj oseb.

Glavarja francoske republike so Rusi sprejeli z iskreno radostjo, vsi so mu iz srca peli slavo in kričali „ura!“ Prazničnost je bila sijajna, vse je izviralo iz čistega srca: vse je bilo jednodušno. Sedaj pa, ko je Komb izgnal iz šol 150 tisoč dečkov in deklic na cesto, so stopili ruski časniki v dve vrsti: Veliki časniki, kakor „Moskovske Vedomosti“, „Novoe Vreme“ se čudijo, kje je svobodoljubiva modrost in dober kup časniki pa vriskajo dva „ura! ura!“

— Osebne vesti. Naučnemu ministrstvu v službovanje dodeljeni profesor gosp. dr. Anton Primožič je dobil viteški križec Franc Jožefovega reda. — Sodni pristav v Ilirski Bistrici gosp. Edvard Picek je premeščen v Lož, avskultant v Ljubljani, gospod dr. Mirko Grasselli pa je imenovan sodnim adjunktom v Ilirski Bistrici. — Občinski zastop mesta Idrije je imenoval 29. julija t. l. namestnega učitelja na Cesarja Franca Jožefa državni gimnaziji v Kranju, g. dr. Stanislava Beuka pravim učiteljem in potrdil akademičnega kiparja gosp. Vilkota Levičnika kot namestnega učitelja na mestni realki v Idriji. — Postajenačelnik v Litiji gosp. Ivan Jenko, je dobil dovoljenje, da sme sprejeti meklenburški zlati zaslužni križec. — Štajerski deželni odbor je imenoval Jos. Zabavnik asistentom pri vinorejskem nadzorništvu za Spodnji Štajer.